
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗРАХУНКУ ВАЛОВОГО ВНУТРІШНЬОГО ПРОДУКТУ У ПОСТІЙНИХ ЦІНАХ

Передмова

Ці Методичні рекомендації підготовлено відповідно до методології Системи національних рахунків 1993 року (СНР'93) та Європейської системи національних та регіональних рахунків 1995 року (ЕСА'95), прийнятої міжнародними організаціями, та з врахуванням особливостей національної економіки і наявної інформаційної бази.

Методичні рекомендації призначені для розрахунків показників у постійних цінах з метою представлення їх у вигляді довгострокових динамічних рядів. Ці ряди надають можливість визначати тенденції та поворотні точки розвитку економіки, оцінювати зміни у порівнянні з будь-яким періодом (попереднім періодом звітного року, відповідним періодом минулого року, певним періодом інших років), а також використовувати їх для макроекономічного прогнозування.

Методичні рекомендації будуть удосконалюватись з подальшим розвитком національного рахівництва України.

1. Загальні положення

Валовий внутрішній продукт (ВВП) передусім оцінюється у фактичних ринкових цінах, які відображають реальний оборот продукції в економіці і на основі яких складаються доходи всіх учасників економічного процесу. Оцінка ВВП у фактичних цінах дозволяє визначити його загальну величину, що характеризує рівень економічного розвитку країни, аналізувати галузеву структуру економіки, пропорції між споживанням і нагромадженням та інші важливі макроекономічні співвідношення. Однак обчислення ВВП у фактичних цінах не дозволяє прямо вимірювати зміну фізичного обсягу вироблених та спожитих товарів та послуг внаслідок впливу зміни цін. Для вирішення цієї проблеми необхідно проводити розрахунки ВВП у постійних цінах.

Обчислення показників у постійних цінах дозволяють розраховувати:

- індекси фізичного обсягу (як співвідношення показників звітного періоду у постійних цінах та у фактичних цінах періоду, прийнятого для порівняння);
- індекси-дефлятори (як співвідношення показників у фактичних цінах звітного періоду та постійних цінах);

Визначення показників у постійних цінах на річній та кварталній основі надає можливість отримання індексів фізичного обсягу шляхом їх співставлення за будь-які періоди.

Для розрахунку ВВП та його компонентів у постійних цінах як виробничим методом (за видами економічної діяльності), так і за категоріями кінцевого використання застосовуються три підходи:

- дефлятування показників у фактичних цінах (у вартісному виразі) за допомогою відповідних індексів, що відображають зміну цін на окремі товари та послуги у звітному періоді порівняно з цінами періоду, прийнятого для порівняння:

$$\sum q_t p_0 = \frac{\sum q_t p_t}{I_{p_t/0}}, \text{ де} \quad (1)$$

q_t – кількість товарів (послуг) в звітному періоді;

p_t, p_0 – ціни звітного періоду та періоду, прийнятого для порівняння;

$\sum q_t p_t$ – вартість товарів (послуг) в звітному періоді в фактичних цінах;

$I_{p_t/0}$ - індекс цін в звітному періоді в порівнянні з періодом, прийнятим для порівняння;

$\sum q_t p_0$ - вартість товарів (послуг) звітного періоду в цінах періоду, прийнятого для порівняння.

- екстраполяція (добуток) показників базисного періоду у вартісному виразі з використанням індексів, які показують зміну фізичного обсягу товарів та послуг у звітному порівняно з періодом, прийнятим для порівняння:

$$\sum q_t P_0 = \sum q_0 P_0 \times I_{q,t/0}, \text{ де} \quad (2)$$

q_0 – кількість товарів (послуг) в періоді, прийнятому для порівняння;

$\sum q_0 P_0$ – вартість товарів (послуг) в періоді, прийнятому для порівняння;

$I_{q,t/0}$ – індекс фізичного обсягу товарів (послуг) в звітному періоді в порівнянні з періодом, прийнятим для порівняння.

- пряме вимірювання кількості.

На практиці використовується комбінація методів залежно від наявної інформації та ступеню надійності даних.

Для проведення розрахунків у постійних цінах розглядається ряд питань.

По-перше, це вибір базисного року, в цінах якого повинні бути визначені показники, друге питання пов'язано з вибором року - базису для порівняння і останнє – форма індексу, що доцільно використовувати для отримання показників у постійних цінах.

Базисний рік – це рік, що використовується для визначення структури цін, на основі яких розраховуються показники у постійних цінах. Різні базисні роки приводять до різних оцінок їх рівнів.

Сучасні міжнародні рекомендації при визначенні показників у постійних цінах пропонують перехід від традиційних оцінок з фіксованим базовим роком до ланцюгових показників обсягу.

Застосування методу зчеплення полягає в тому, що дані (річні та квартальні) звітного року вимірюються в цінах повного попереднього (базисного) року, який щорічно змінюється. Доцільність застосування цього методу обумовлена тим, що при змінах у відносних цінах дані, які отримані на основі фіксованої бази, поступово втрачають економічний зміст з віддаленням від фіксованого року.

Проблема вибору року - бази для порівняння пов'язана зі складанням динамічних рядів показників. Для того, щоб досягнути зіставлення даних у постійних цінах за тривалий період, необхідно вибрати рік, як базу для порівняння, показники якого були б основою для складання порівнянних динамічних рядів показників. Цей рік повинен використовуватися для розрахунків і надання показників у постійних цінах.

Динамічні ряди показників у вартісній формі – це відповідні вартісні величини, виражені в одиницях вартості року – бази порівняння.

Динамічні ряди показників у формі індексів – це величини відносно року, в якому індекс прийнятий рівним 100.

Третє питання стосується форми індексів, що повинні застосовуватись для здійснення оцінок у постійних цінах. Відповідно до міжнародних стандартів потрібно використовувати індекс фізичного обсягу Фішера, що є середнім геометричним індексів фізичного обсягу Ласпейреса і Пааше, знаходиться між цими двома індексами та забезпечує найкращі оцінки реальності.

Втім, для отримання індексів Фішера потрібно розрахувати як індекс Ласпейреса, так і індекс Пааше, що потребує багато фактичних даних і оцінок та великі витрати часу.

Експериментальні розробки міжнародних експертів довели, що в разі незначної зміни відносних цін, індекс фізичного обсягу Ласпейреса можна розглядати як прийнятне наближення до відповідного індексу Фішера.

Таким чином, враховуючи вищезазначене, на практиці для отримання динамічних рядів у формі індексів (або у вартісній формі) необхідно провести ланцюгову ув'язку. Метод ланцюгових індексів полягає у визначенні їх величин як добутку значень неприв'язаних індексів за кожний квартал звітнього року (відносно середнього значення минулого року) та річного індексу попереднього року, прив'язаного до року – бази для порівняння. Цей метод передбачає складання довгострокового ряду показників шляхом послідовного з'єднання короткострокових індексів з різними базисними періодами.

Отримати ув'язані динамічні ряди у вартісному вигляді можливо двома шляхами (додаток 1):

- при наявності ряду індексів фізичного обсягу та фактичних обсягів в цінах року - бази для порівняння обсяги розраховуються як добуток цих показників;
 - ув'язаний ряд індексів цін використовується для дефлятування показників поточного періоду у фактичних цінах.
-

2. Валовий внутрішній продукт виробничим методом

З боку виробництва ВВП в ринкових цінах визначається як різниця між випуском в ринкових цінах та проміжним споживанням.

При розрахунках ВВП як у фактичних, так і постійних цінах спочатку здійснюються оцінки його обсягу в основних цінах (валова додана вартість (ВДВ)) за видами економічної діяльності згідно з Класифікацією видів економічної діяльності (КВЕД) як різниця між випуском в основних цінах та проміжним споживанням. Тому ВВП в ринкових цінах дорівнює сумі валової доданої вартості та податків за виключенням субсидій на продукти.

В річних розрахунках ВДВ за видами економічної діяльності у постійних цінах використовується метод подвійного дефлятування, який полягає у окремому перерахунку випуску з використанням відповідних індикаторів (додаток 2, таблиця №1) та проміжного споживання. Найбільш точну оцінку проміжного споживання можна одержати з використанням відповідних даних таблиці “витрати-випуск” щодо структури даного показника (матеріальних витрат та оплати нематеріальних послуг) по кожному виду економічної діяльності. Для переоцінки складових проміжного споживання застосовується метод дефлятування за допомогою індексів цін виробників, споживчих цін та індексів-дефляторів випуску окремих видів послуг (додаток 2, таблиця №2).

Податки на продукти у постійних цінах визначаються по кожному виду економічної діяльності як добуток податкової ставки на продукцію у базисному періоді та вартості продукції у постійних цінах. Таким чином, вони відображають обсяг податків, які повинні були б стягуватися з товарів та послуг, що підлягають оподаткуванню в звітному періоді, за умови використання ставки податків та цін базисного періоду.

Переоцінка субсидій на продукти у постійні ціни проводиться шляхом екстраполяції субсидій за базисний період з використанням індексів фізичного обсягу випуску субсидованих видів економічної діяльності.

При квартальних розрахунках у зв'язку з обмеженістю наявної інформації та стислими строками розрахунків використовуються методи спрощених оцінок.

Одним з таких методів є використання індикаторів обсягу випуску для прямої екстраполяції ВДВ (додаток 2, таблиця №3). Цей метод називається методом одинарної екстраполяції і базується на припущенні, що проміжне споживання у постійних цінах не змінилось у звітному періоді відносно базисного.

Для окремих видів економічної діяльності використовуються індекси цін для прямого дефлятування ВДВ. Це метод одинарного дефлятування, в

основу якого покладено припущення про постійний зв'язок між індексами-дефляторами для випуску та ВДВ.

При квартальних розрахунках використовуються в основному ті ж самі індикатори, що і в річних, але для деяких видів економічної діяльності вони менш деталізовані.

Квартальна переоцінка податків та субсидій на продукти проводиться по чистих податках (податки за виключенням субсидій на продукти) з використанням індексів фізичного обсягу випуску відповідних видів діяльності, виходячи з припущення, що ставка чистих податків у поточному році не змінилась порівняно з базисним.

3. Валовий внутрішній продукт за категоріями кінцевого використання

Оцінка ВВП за категоріями кінцевого використання у постійних цінах здійснюється шляхом відповідного перерахунку окремих його компонентів (додаток 3, таблиця №1).

- **Кінцеві споживчі витрати**

- Кінцеві споживчі витрати домашніх господарств***

- Кінцеві споживчі витрати домашніх господарств розраховуються у постійних цінах згідно з класифікацією індивідуального споживання за цілями (KICL) (додаток 3, таблиця №2).

- У складі ВВП за елементами кінцевого використання товари та послуги, для яких є щоквартальні дані про зміну цін, визначаються у постійних цінах методом дефлятування за допомогою індексів споживчих цін (ICL). Виключення складають товари та послуги, отримані в натуральній формі, та товари, вироблені для власного споживання; вони переоцінюються в постійні ціни за допомогою індексів цін виробників та дефляторів випуску окремих видів економічної діяльності, в яких здійснюється зазначене виробництво.

- Кінцеві споживчі витрати сектору загального державного управління***

- Розрахунок кінцевих споживчих витрат сектору загального державного управління у постійних цінах здійснюється за функціями органів державного управління (додаток 3, таблиця №3) залежно від характеру витрат.

- 1) Витрати, пов'язані з неринковим виробництвом товарів та послуг індивідуального та колективного характеру, в постійних цінах розраховуються шляхом переоцінки кожного компонента цих витрат інституційних одиниць сектору загального державного управління у середні ціни базисного року:

- оплата праці – з використанням даних про зміну середньої заробітної плати у розрахунку на одного працівника бюджетної установи відповідного виду економічної діяльності; цей показник визначається на основі інформації статистичного спостереження ф.№1-ПВ “Звіт з праці” та звітів про виконання Державного та місцевих бюджетів;

- матеріальні витрати та оплата нематеріальних послуг дефлятуються в розрізі їх видів відповідними індексами споживчих цін та індексами цін виробників;

- амортизація переоцінюється за допомогою індексу цін виробників машин та обладнання;

- податки, пов'язані з виробництвом, в постійних цінах оцінюються шляхом екстраполяції за допомогою індексу фізичного обсягу випуску за видами економічної діяльності.

Альтернативним методом перерахунку в постійні ціни окремих функцій органів державного управління (діяльність і послуги в галузі житлово-комунального господарства, економічна діяльність в галузі сільського та лісового господарства, збереження природно-заповідного фонду тощо) є використання індексів-дефляторів випуску відповідних видів економічної діяльності.

2) Переоцінка в постійні ціни вартості індивідуальних товарів та послуг, що отримуються державою для безкоштовної передачі населенню, (допомога на утримання житла, безкоштовні послуги (пільги) в галузі транспорту, зв'язку, медичного обслуговування тощо) здійснюється методом дефлятування з використанням відповідних компонентів індексу споживчих цін.

Кінцеві споживчі витрати некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства

Кінцеві споживчі витрати некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства, визначаються у постійних цінах за їх цілями (додаток 3, таблиця №4) аналогічно кінцевим споживчим витратам сектору загального державного управління в частині витрат, пов'язаних з виробництвом неринкової продукції. Для цього використовується інформація статистичного спостереження ф.№1-ПВ "Звіт з праці", ф.№1-підприємництво "Звіт про основні показники діяльності підприємства" та ф.№1-громадська організація "Звіт про діяльність громадської організації".

• Валове нагромадження

Переоцінка валового нагромадження в постійні ціни проводиться окремо по валовому нагромадженню основного капіталу, зміні запасів матеріальних оборотних коштів та придбанню за виключенням вибуття цінностей.

Валове нагромадження основного капіталу

Розрахунок валового нагромадження основного капіталу у постійних цінах здійснюється за видами матеріальних та нематеріальних активів (додаток 3, таблиця №5) згідно з відповідною класифікацією СНР шляхом дефлятування фактичної їхньої вартості.

Для переоцінки матеріальних активів у постійні ціни використовуються такі індекси цін:

- будівлі і споруди – індекс цін на будівельно-монтажні роботи;
- машини та обладнання – індекс цін виробників машин та обладнання;
- вартість худоби основного стада – індекс цін реалізації худоби і птиці;
- насадження дерев – індекс-дефлятор випуску лісового господарства.

Розрахунок нематеріальних активів у постійних цінах проводиться за допомогою таких індексів цін:

- витрати на розвідування корисних копалин – індекс цін на будівельно-монтажні роботи;
- програмне забезпечення – індекс-дефлятор випуску по секції КВЕД “Діяльність у сфері інформатизації”;
- інші нематеріальні активи – зведений індекс цін по капітальних інвестиціях.

Переоцінка витрат на покращення невироблених матеріальних активів (включаючи землю) здійснюється за допомогою індексу-дефлятору випуску сільського господарства, а витрат у зв'язку з передачею прав власності на невироблені активи – зведеного індексу цін по капітальних інвестиціях.

Зміна запасів матеріальних оборотних коштів

Для оцінки зміни запасів матеріальних оборотних коштів в постійних цінах використовується метод дефлятування їх компонентів (додаток 3, таблиця №6):

- виробничих запасів;
- незавершеного виробництва;
- готової продукції;
- товарів для перепродажу.

Перерахунок в постійні ціни виробничих запасів здійснюється на основі індексів цін виробників добувної та обробної промисловості.

Оцінка незавершеного виробництва та готової продукції у постійних цінах здійснюється за видами економічної діяльності згідно з КВЕД за допомогою індексів-дефляторів їх випуску.

Товари для перепродажу в постійних цінах визначаються з використанням індексу-дефлятору випуску оптової й роздрібною торгівлі.

Придбання за виключенням вибуття цінностей

Для переоцінки в постійні ціни вартості цінностей, що придбані у звітному періоді, використовується індекс споживчих цін на ювелірні вироби.

• Сальдо експорту-імпорту товарів і послуг

Оцінка сальдо експорту-імпорту товарів і послуг в постійних цінах здійснюється окремо по:

- експорту товарів;
- імпорту товарів;
- експорту послуг;
- імпорту послуг.

Розрахунок експорту та імпорту товарів проводиться за товарними групами шляхом дефлятування їх обсягу в фактичних цінах за допомогою індексів цін виробників та зміни курсу долара.

Для переоцінки в постійні ціни експорту та імпорту послуг за їх видами використовуються:

- для неринкових послуг – індекси-дефлятори випуску відповідних видів економічної діяльності;

- для ринкових послуг – індекси споживчих цін, а також індекс зміни курсу долара.

Розрахунок вартісних показників у цінах року – бази порівняння

	Метод ланцюгових індексів фізичного обсягу								Метод ланцюгових індексів-дефляторів				
	Обсяги у фактичних цінах	2001		2002		2003		Індекси фізичного обсягу, % (2000=100)	Ланцюгові показники обсягу у вартісному виразі (2000=100)	Індекс-дефлятор, у % до базисного року			Ланцюгові показники обсягу у вартісному виразі (2000=100)
		індекси фізичного обсягу, % (2000=100)	обсяги в базисних цінах (2000=100)	індекси фізичного обсягу, % (2001=100)	обсяги в базисних цінах (2001=100)	індекси фізичного обсягу, % (2002=100)	обсяги в базисних цінах (2002=100)			2001	2002	2003	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10=1/3*100	11=1/5*100	12=1/7*100	13	
2000	18 491												
1 кв	4 333	101,3	4 681				101,3	4 681	92,6			4 681	
2 кв	4 576	107,6	4 973				107,6	4 973	92,0			4 973	
3 кв	4 942	108,9	5 036				108,9	5 036	98,1			5 036	
4 кв	5 059	110,0	5 087				110,0	5 087	99,4			5 087	
2001	18 910	107,0	19 777				107,0	19 777	95,6			19 777	
1 кв	4 568			98,0	4 633		104,8	4 845		98,6		4 845	
2 кв	4 562			105,4	4 981		112,7	5 210		91,6		5 210	
в	4 971			108,6	5 135		116,2	5 370		96,8		5 370	
4 кв	5 502			108,1	5 111		115,6	5 345		107,7		5 345	
2002	19 603			105,0	19 860		112,3	20 770		98,7		20 770	
1 кв	4 881					95,8	4 693	107,6	4 973		104,0	4 973	
2 кв	5 019					100,8	4 941	113,2	5 235		101,6	5 235	

Примітка.

гр. 3, 5, 7 = вартість у фактичних цінах базисного року / 4 * квартальний індекс фізичного обсягу (1 кв 2002 = 18 910/4*0,98)

гр. 8 = квартальний індекс фізичного обсягу до базисного року * середньорічні індекси фізичного обсягу попередніх років, прив'язані до 2000 року (1 кв 2003=95,8*1,050*1,070)

гр.9 = вартість у фактичних цінах 2000 року / 4 * квартальні індекси фізичного обсягу (2000=100) (1 кв 2003=18 491/4*1,076)

гр.13 = вартість в базисних цінах / середньорічні індекси-дефлятори попередніх років, прив'язані до 2000 року (1 кв 2003=4 693/(0,987*0,956))

**Індикатори, що використовуються для розрахунку випуску
у постійних цінах за видами економічної діяльності**

Види економічної діяльності	Індикатори
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	Індекс фізичного обсягу сільськогосподарського виробництва
Лісове господарство і пов'язані з ним послуги	Індекс фізичного обсягу заготівель ліквідної деревини
Рибне господарство	Індекс фізичного обсягу виробництва продукції рибного господарства
Добувна промисловість	Індекс фізичного обсягу промислової продукції
Обробна промисловість	Індекс фізичного обсягу промислової продукції
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	Індекс фізичного обсягу промислової продукції
Будівництво	Індекс фізичного обсягу будівельно-монтажних робіт
Оптова і роздрібна торгівля, торгівля транспортними засобами; послуги з ремонту	Індекс фізичного обсягу товарообороту оптової і роздрібної торгівлі
Готелі та ресторани	Індекс споживчих цін
Транспорт	<u>Транспорт:</u> вантажний транспорт: - індекс фізичного обсягу вантажообороту; пасажирський транспорт: - індекс фізичного обсягу пасажирообороту; допоміжні транспортні послуги: - середній індекс фізичного обсягу вантажо- та пасажирообороту; шляхове господарство: - темп зростання (зниження) довжини доріг; туристичні агентства та бюро подорожей: - індекс споживчих цін <u>Пошта та зв'язок:</u> - індекс споживчих цін
Фінансова діяльність	Індекс споживчих цін

Види економічної діяльності	Індикатори
<p>Операції з нерухомістю, здавання під найм та послуги юридичним особам</p>	<p><u>Операції з нерухомістю:</u> - індекс споживчих цін</p> <p><u>Здавання під найм без обслуговуючого персоналу, діяльність у сфері інформатизації, дослідження та розробки:</u> - індекс середньооблікової чисельності працівників у відповідних видах діяльності</p> <p><u>Послуги, надані переважно юридичним особам:</u> - індекс споживчих цін</p>
<p>Державне управління</p>	<p>Індекси середньомісячної заробітної плати, індекси цін виробників та індекси споживчих цін за видами товарів та послуг, які використовуються для перерахунку кінцевих споживчих витрат органів державного управління, що надають послуги загального характеру в галузі оборони, громадського порядку та безпеки</p>
<p>Освіта</p>	<p><u>Для неринкових послуг:</u> - індекс середньомісячної заробітної плати, індекси цін виробників та індекси споживчих цін за видами товарів та послуг, які використовуються для перерахунку кінцевих споживчих витрат органів державного управління, що надають послуги загального характеру в галузі освіти</p> <p><u>Для ринкових послуг:</u> - індекс споживчих цін</p>
<p>Охорона здоров'я та соціальна допомога</p>	<p><u>Для неринкових послуг:</u> - індекс середньомісячної заробітної плати, індекси цін виробників та індекси споживчих цін за видами товарів та послуг, які використовуються для перерахунку кінцевих споживчих витрат органів державного управління, що надають послуги загального характеру в галузі охорони здоров'я та соціального забезпечення</p> <p><u>Для ринкових послуг:</u> - індекс споживчих цін</p>
<p>Колективні, громадські та особисті послуги</p>	<p><u>Асенізація, прибирання вулиць та оброблення відходів:</u> <u>для неринкових послуг:</u> - індекс середньооблікової чисельності штатних працівників бюджетних установ; <u>для ринкових послуг:</u> - індекс споживчих цін</p> <p><u>Громадська діяльність:</u> - індекс середньомісячної заробітної плати, індекси цін виробників та індекси споживчих цін за видами товарів та послуг, які використовуються для перерахунку кінцевих</p>

Види економічної діяльності	Індикатори
	<p>споживчих витрат некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства</p> <p>-</p> <p><u>Діяльність у сфері відпочинку та розваг, культури та спорту:</u></p> <p><u>для неринкових послуг:</u></p> <p>- індекс середньомісячної заробітної плати, індекси цін виробників та індекси споживчих цін за видами товарів та послуг, які використовуються для перерахунку кінцевих споживчих витрат органів державного управління, що надають послуги загального характеру в галузі відпочинку, культури та спорту;</p> <p><u>для ринкових послуг:</u></p> <p>- індекс споживчих цін</p> <p><u>Індивідуальні послуги:</u></p> <p>- індекс споживчих цін</p>
Послуги домашньої прислуги	Індекс споживчих цін
Екстериторіальна діяльність	Індекс середньооблікової чисельності працівників

**Проміжне споживання у постійних цінах
за КВЕД “ _____ ”**

	Проміжне споживання (розподілено за даними таблиці "витрати-випуск"), млн.грн.	Індекс цін (або індекс-дефлятор випуску), %	Проміжне споживання у порівнянних цінах, млн.грн.
	1	2	3=1/2*100
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги			
Лісове господарство і пов'язані з ним послуги			
Рибне господарство			
Добувна промисловість			
Обробна промисловість			
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води			
Будівництво			
Оптова і роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами; послуги з ремонту			
Готелі та ресторани			
Транспорт			
Пошта та зв'язок			
Фінансова діяльність			
Операції з нерухомістю			
Здавання під найм без обслуговуючого персоналу			
Діяльність у сфері інформатизації			
Дослідження та розробки			
Послуги, надані переважно юридичним особам			
Державне управління			
Освіта			
Охорона здоров'я та соціальна допомога			
Асенізація, прибирання вулиць та оброблення відходів			
Громадська діяльність			
Діяльність у сфері відпочинку та розваг, культури та спорту			
Індивідуальні послуги			
Інші види економічної діяльності			
В с ь о г о			

**Побудова річних та квартальних ланцюгових взаємопов'язаних індексів
фізичного обсягу валової доданої вартості
по виду економічної діяльності "транспорт"**

Період	Валова додана вартість у фактичних цінах, млн.грн.			Кількісні показники		Індекс фізичного обсягу, % (попередній рік=100)			Індекс фізичного обсягу, % (2001=100)		
	вантаж-ний транспорт	паса-жирський транспорт	транс-порт, всього	вантаж-ний транспорт, млрд. ткм	паса-жирський транспорт, млрд.пас. км	вантаж-ний транспорт	паса-жирський транспорт	транс-порт, всього	вантаж-ний транспорт	паса-жирський транспорт	транс-порт, всього
А	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2001	15033	3877	18910	385,2	82,5	101,3	98,7	100,9	100,0	100,0	100,0
2002	15792	3811	19603	402,3	89,0	104,4	107,8	105,1	104,4	107,8	105,1
структура ВДВ											
2000	84,2	15,8	100,0								
2001	79,5	20,5	100,0								
2002	80,6	19,4	100,0								
2001											
I квартал	3413	920	4333	92,9	17,8	97,7	85,4	95,8	96,5	86,5	94,4
II квартал	3678	898	4576	96,4	21,2	101,4	101,3	101,3	100,1	102,6	100,6
III квартал	3852	1090	4942	95,4	23,7	100,3	113,3	102,3	99,0	114,8	102,2
IV квартал	4090	969	5059	100,5	19,8	105,7	94,9	104,0	104,4	96,1	102,7
рік	15033	3877	18910	385,2	82,5						
2002											
I квартал	3755	813	4568	95,7	18,9	99,4	91,8	97,8	99,4	91,8	97,8
II квартал	3734	828	4562	100,1	23,1	103,9	112,1	105,6	103,9	112,1	105,6
III квартал	3937	1034	4971	101,6	25,4	105,5	123,2	109,2	105,5	123,2	109,2
IV квартал	4366	1136	5502	104,9	21,5	108,9	104,1	107,9	108,9	104,1	107,9
рік	15792	3811	19603	402,3	89,0						
2003											
I квартал	4153	1025	5178	105,2	19,8	104,6	89,1	101,6	109,3	96,0	106,8
II квартал	4242	1075	5317	114,6	24,1	114,0	108,3	112,9	119,1	116,7	118,7

Примітка: для отримання зведеного індексу фізичного обсягу по транспорту всього, індекси вантажообороту та пасажирообороту зважуються на питому вагу валової доданої вартості за попередній рік по вантажному та пасажирському транспорту відповідно, результати додаються. Наприклад, для I кварталу 2003 року індекс по графі 8 дорівнює $104,6 \cdot 80,6 + 89,1 \cdot 19,4 = 101,6$

Валовий внутрішній продукт за категоріями кінцевого використання у постійних цінах

	У фактичних цінах, млн. грн.	Індекси- дефлятори, %	У постійних цінах, млн. грн.	Середньорічна вартість базисного року, млн. грн.	Індекси фізичного обсягу, %
	1	2	3=1/2*100	4	5=3/4*100
Валовий внутрішній продукт					
Кінцеві споживчі витрати					
в тому числі					
домашніх господарств					
сектору загального державного					
управління					
з них					
індивідуальні споживчі витрати					
колективні споживчі витрати					
некомерційних організацій, що					
обслуговують домашні					
господарства					
Валове нагромадження					
в тому числі					
валове нагромадження основного					
капіталу					
зміна запасів матеріальних					
оборотних коштів					
придбання за виключенням					
вибуття цінностей					
Сальдо експорту-імпорту товарів і					
послуг					
експорт товарів і послуг					
імпорт товарів і послуг					

Кінцеві споживчі витрати домашніх господарств у постійних цінах відповідно до класифікації індивідуального споживання за цілями (КІСЦ)

Категорії КІСЦ	У фактичних цінах, млн.грн.	Індекси-дефлятори, %	У постійних цінах, млн.грн.	Середньорічна вартість базисного року, млн.грн.	Індекси фізичного обсягу,%
	1	2	$3=1/2*100$	4	$5=3/4*100$
Кінцеві споживчі витрати домашніх господарств:					
Продукти харчування та безалкогольні напої					
Алкогольні напої, тютюнові вироби та наркотики					
Одяг і взуття					
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива					
Предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла					
Охорона здоров'я					
Транспорт					
Зв'язок					
Відпочинок і культура					
Освіта					
Ресторани та готелі					
Різні товари та послуги					

**Кінцеві споживчі витрати сектору
загального державного управління у постійних цінах**

Функції органів державного управління	У фактичних цінах, млн.грн.	Індекси-дефлятори, %	У постійних цінах, млн.грн.	Середньорічна вартість базисного року, млн.грн.	Індекси фізичного обсягу, %
	1	2	3=1/2*100	4	5=3/4*100
Кінцеві споживчі витрати сектору загального державного управління					
Кінцеві споживчі витрати організацій загального державного управління, які надають індивідуальні послуги:					
- діяльність та послуги в галузі освіти;					
- діяльність та послуги в галузі охорони здоров'я;					
- діяльність та послуги в галузі соціального забезпечення та соціальної допомоги;					
- діяльність та послуги в галузі відпочинку, культури та релігії.					
Кінцеві споживчі витрати організацій загального державного управління, які надають колективні послуги:					
- державні послуги загального характеру;					
- діяльність та послуги в					

Функції органів державного управління	У фактичних цінах, млн.грн.	Індекси-дефлятори, %	У постійних цінах, млн.грн.	Середньорічна вартість базисного року, млн.грн.	Індекси фізичного обсягу, %
	1	2	$3=1/2*100$	4	$5=3/4*100$
галузі оборони; - діяльність по забезпеченню громадського порядку та безпеки; - діяльність та послуги в галузі житлово-комунального господарства; - діяльність та послуги в галузі відпочинку, культури та релігії; - охорона навколишнього середовища; - економічна діяльність.					

Кінцеві споживчі витрати некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства, у постійних цінах

Види послуг	У фактичних цінах, млн.грн.	Індекси-дефлятори, %	У постійних цінах, млн.грн.	Середньорічна вартість базисного року, млн.грн.	Індекси фізичного обсягу,%
	1	2	3=1/2*100	4	5=3/4*100
Кінцеві споживчі витрати некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства					
Житлове господарство					
Послуги в галузі освіти					
Послуги в галузі охорони здоров'я					
Організація відпочинку, культурних заходів та пов'язані з цим послуги					
Послуги в галузі релігії, послуги профспілкових організацій та громадських асоціацій					

Валове нагромадження основного капіталу у постійних цінах

	У фактичних цінах, млн. грн.	Індекси- дефлятори, %	У постійних цінах, млн. грн.	Середньорічна вартість базисного року, млн.грн.	Індекси фізичного обсягу,%
	1	2	3=1/2*100	4	5=3/4*100
Валове нагромадження основного капіталу					
Придбання за відрахуванням вибуття матеріальних основних фондів					
з них:					
будівлі та споруди					
машини та обладнання					
культивовані активи					
з них:					
насадження дерев					
худоба					
Придбання за відрахуванням вибуття нематеріальних основних фондів					
з них:					
витрати на розвідування корисних копалин					
програмне забезпечення					
інші нематеріальні активи					
Витрати на покращення невироблених матеріальних активів					
Витрати у зв'язку з передачею прав власності на невироблені активи					

Зміна запасів матеріальних оборотних коштів у постійних цінах

	У фактичних цінах, млн. грн.	Індекси- дефлятори, %	У постійних цінах, млн. грн.	Середньорічна вартість базисного року, млн.грн.	Індекси фізичного обсягу,%
	1	2	$3=1/2*100$	4	$5=3/4*100$
Зміна запасів матеріальних оборотних коштів					
Виробничі запаси					
Незавершене виробництво					
Готова продукція					
Товари для перепродажу					

Література.

1. Система национальных счетов. Комиссия Европейских сообществ, МВФ, ОЭСР, ООН, Всемирный Банк, 1993. – Брюссель/Люксембург, Вашингтон, О.К., Нью-Йорк, Париж. – 1998.
 2. European System of Accounts (ESA 1995). Eurostat
 3. Эйдриан М. Блум, Роберт Дж. Диппелсман и Нильс Э. Меле. Руководство по квартальным национальным счетам. Концепции, источники данных и составление. – МВФ, Вашингтон, округ Колумбия. – 2001.
 4. Рекомендации по совершенствованию методов оценки валового внутреннего продукта в постоянных ценах. – Москва. – 2000.
 5. Герасименко С.С., Головач А.В., Єріна А.М. Статистика. Підручник, 2-ге видання , перероблене і доповнене, Київ, 2000
-